

Sáránci József

A hitetlenség mágneses viharában*

„...kihúzni egy fejet s még egy fejet,
végül AZ EGÉSZ FEJEZETET.”

A cenzor

Versvágások

* ADY ENDRÉNEK, születése százharmincötödik évfordulójára, aki már a múlt század elején megjövendölte a Történelmi Magyarország szétrablását, és népeségének kiirtását.

A szerző

Ifjú dühök helóta bánatok

(Ady modorában)

Belső időm
múlását hallani
erősödik a szívdobaj
nőnek hullámai
Látásom mélyül
pilláim redőnye alatt
fonákjáról mutatja most
magát a pillanat
Emlékeimben kövült
közönybe-fagyott
nagy és örömtelen
halott vagyok

Emlékeimben őse már
jelen önmagamnak
emlékeimben őse én
legősibb halottaknak
Országút kanyarog
staféta-génjeimben
múltam-jövőm
elhatározott
Testem múzeumából
kitörni vágnak:
ifjú dühök
helóta bánatok

1973

Fordulópont

(Ady köpenyében)

Mire elérjük, ha elérjük,
mit önbecsünk régóta vágyott,
titkon már másokra hagynánk —
változtassák meg a világot,
Kik voltunk békétlenek, leszünk
jó mártírok vagy bérpróféták.
Marad-e írnok följegyezni
a századvégi szörnyű nótát?

1979

A határozó

Második Ady?
Első Sárándi,
és József vagyok.
Nem ítélek, mert
ítéltetünk im-
bolygó magyarok.

1993

ADY, 1977-ben

Az már nem Te vagy akit ünnepelnek
ki triumfálható biztosan veszélytelen
Igazolásul kellesz egy utópiához
s míg eszméd erejéről szónokolnak
a bomlás zsidbasztó rengéseit érzem
Mit érsz e századvég-pánikban
múlt századi ember? S mit érek én?
Élni s hódítani vágytál Utódod
túlélni szeretném a felszínen-maradtakat
lemondva mindenről mi úgysem enyém
Ne ébredj föl! Most nem érdemes!
Lázadok-lehangolódom Nézem
a hókucsmás krizantémokat
az égigérő kerítést s a cáfolhatatlanul
kilátásteli jövőtlenséget

Triptichon

1.

határozott névelő
a
„légüres tér”-ben

*„Sötétben élő nép előtt
lámpával kell járni, nem zászlóval.”*

Ady Endre nem tátogsz

magánkörök
közbohócaként
ki sem nyitod
a szádat
vérig sértődnék
én
te
ő
a társa-
mi
ti
ők
dalom
lám
gondolatban
mégis felsoroltad
a személyes névmásokat
s a szeszélyes
nagy személytelent
lehet-e
vele
nélküle
belőle
előre
visszavonulni?

1993

2

UND

*„...szubjektív kínjaim részeg halál-
táncában mintha bennem jajveszékelné
az egyetlen és utolsó magyar.”*

Ady Endre

Vezér ÉS Lobogó
nem voltam, nem vagyok,
Sohasem szeretett,
aki sajátított.
Büntetlen fosztogat,
„ruhámba” öltözik,
pedig van különbség
Krisztustól – sevicsig.
Mi lesz így belőled
spiritusz vagyonom?
Nevesítésedre
jön más kor, alkalom?

1993

3.

Törvényen kívül

*„Vesznem azért kell tán, mert magyar vagyok
S terhére e föld száz Pontiusának.”*

Ady Endre

Magzatkorra dobott bombák
remegtetik sejtmembránom,
idegek nyűtt hangszerével
szólongatom a világot.
De a világ most is süket,
érzéketlen ember, állat,
puszta létem szemrehányás:
idomított idomárnak.
Nincs helyem a temetőben,
átkoz aki kiátkozott,
mert az *Írás* kísértete
visszahoz és visszahozott
Szégyenül sok „törzsökös”*-nek
rovásomra mennyesültek.

** A magyarnál is magyarabb magyarság,
a törzsközösségi hovatartozás
megkülönböztető jelzője.*

A szerző

1993

Adj új hitet, Uram

*Engedem a világot futni –
És visszafutni kérőn, hallgatagon.*
Ady Endre

Mikor a hit elhagyja a testet
Az emberrel bármi megeshet
Infarktus Rák AIDS Elmebaj
Gázoló Valaki táblátlan kocsival
Éjszakánként „fortélyos félelem”
Növeli fölöslegesség érzetem
Szűkül a hurok s köröttem a kör
Rabló lehetek Pandúr vagy Hatökör
Szerettem volna nem „bűnöző” lenni
Nem kinevezett balek „közveszélyes” senki
Agyonhallgatott Isten teremtménye
Álmodozó – Ady úr vágyott méhesébe’
Ringben indultam – cirkuszban vérzem
Valakinek fejére hull átkom s vérem
Uram ha már megmutattad magad
Adj új hitet – lehetnék általad szabad

1998

Sziget a szárazföldön

„Mert jaj annak, aki kihull a Mából.”

Ady Endre >>A XXX-ik századból<<

Ahol a sziget kezdődik
ott kezdődöm én –
az ismeretlen falu szárazföldjére vetett Robinson
Péntek helyett persze egy kedves nővel
osztom meg dolgos kipörgetettségem
a szétesett társadalom
Láng-vízben álló szigettengerén
Nyomorultul gyönyörű érzés
zsiványtanyám oltalmában élni
Meg sem érintenek tudathasadásaitok árulásaitok
patkányintelligens kannibáljaim
Mekkora könnyebbség arra gondolnom
torpedóitok hajótöröttjeként
siklottam ki ha csak ideiglenesen is
mérgezett karmaitok közül
De jó lenne hinni
hogymár életemben elfelejtettetek
A zuhogó esőben döggként gödörbe dobott
sárba taposott Mozart intermezzója
villan eszembe –
Kit érdekel sorsa egy zseniális nyomoroncnak?
Mellbeteg testéből kifogyott szusz
de Ő jó kísértetként visszatért
és százezer zenekar hangszerével
hegedűn játssza játszatja
a haláltusáját vívó emberiség
hátborzongató rekviemjét
Hát így állunk hölgyek és urak
félíg kényszerből félíg önként vonultam ki
hullaszagú paradicsomotokból remetelakomba
Szőlő cseresznye barack eper s hatalmas
diófák kullancstalan pagodájában hallgatom
a fecskék rigók balkáni gerlék
romlatlan udvarló énekét
hogymarvarjúkárogástok ki ne ölje belőlem
a maradék csodát: belső békémet – békétlenségemet

Különbség

„Be csoda, hogy vagyok és élek,
Hogy nem unom meg s újra merek.”

Ady Endre

Nem száll a páva
a vármegyházra
Lelőtték a pávahúsevők
Az ércakas is mozdulatlan
fújhat az uralkodó szél
fütyül az uralkodóra
Otthon a kivetettségben
lám milyen szabad vagyok
Ki nincs ellenem
az sincs velem
Külön remél üdvözülni mind
aki még remél
Ligás-familiáris ősök földjén
babér csak szolgáltnak terem
Kísértetünk új maszkban
foglal állást
fejeket
Bár szent a szövetség
a dinasztiaórol álmodók között
a címer láttán
ispánunk kissé ideges
Nyugtalanságra semmi ok
Védi őt a pajzs
míg minden árnyékot eltakar
a trikolór fügefalevél

1977

Demofasizmus

(Irtóinknak)

Kívül gomolygó köd
Belül homály vagy sűrű pára
Kihangosított bazalt-kemény
Hazugságokból épül belénk
A Vezér felségjel nélküli palotája
Farkasvakon hályogos szemmel
S rettegve nézzük
Az elmék hasadását
És azt hogyan válik a vér
Szívünk utcáin kóborló
Áldozati füstté
Hasztalan a szegények
Páriák hívón-hitetlen néma imája
Nem tudhatunk nem gondolni
Gomolygó sűrű köd
Leple alatt a lelkünket
Rohasztó leprára
Mert épül belénk megint
Kihangosított bazalt-kemény
Hazugságokból a *Führer*
Felségjel nélküli palotája

2002

Kiáltvány

Hitványak voltak uraink.
 (T. a szabályerősítő kivételeknek.)
 Hitványak ma is:
 vérrel kitömött bűnöző „bábuk”!
 Taszítsuk le erkölcsi hulláikat
 a számunkra intézményesített
 magyar Tajgetoszokról !

2011

Képben maradni

a költői szó igéző erejével

Nem nézek tévét.
 Rádiót sem hallgatok.
 Újságot sem járatok.
 Számítógép
 s net nélkül élek.
 Undorítóak
 a régi-új gyarmatosítók
 birodalmi hazugságai,
 ámításai, blöffölései.
 Szemem előtt tobzódik
 a komprádor burzsoázia,
 pénzért vagyonért
 idegen kezekre játszotta
 ezt az alig-országot
 s a kivéreztetett
 majdnem-életet.
 Jó idő van.
 Ülök a szabadtéri fapados budin
 s naphosszat hangosan mondom
 Ady Endre verseit:
Lelkek a pányvántól
A Tűz márciusáig
 miközben teszek
 a szenelegve agresszív
 kiválasztott, áruló „értelmiségre”.

2006

Ady Endre a halálos ágyán...

Kevésbé ismert, hogy Ady Endre a halálos ágyán, édesanyja, Pásztor Mária (milyen beszédes név!) kivételével megátkozta feleségét (Csinszkát), rokonait, barátait, ismerőseit, a magyarságot s végül az emberiséget. Mostanáig nem értettem, miért?

Talán tehetetlen haragjában döbbsent rá, hogy a tökéletlen ember, a magyar is, és az emberiség (kész abszurd!), gőgjében Istennek képzelte, képzeli magát.

1993

Kópándi István grafikája